

Vergaderjaar 2019–2020

21 501-08

Milieuraad

Nr. 792

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT EN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 oktober 2019

Met deze brief informeren wij u over de Milieuraad die op 4 oktober 2019 onder Fins voorzitterschap bijeenkwam in Luxemburg. De Raad nam conclusies aan over COP25 voor klimaat, over het 8^e milieuactieprogramma, en over circulaire economie. Daarnaast vond een gedachtewisseling plaats over de langetermijnstrategie voor klimaat. Onder het agendapunt «diversen» werd gesproken over ontbossing, nulemissievoertuigen, typegoedkeuring van dieselveertuigen, duurzame financiering, COP18 van CITES, en het Chinees-Europees Waterplatform. In navolging van de gewijzigde motie van het lid Van Tongeren van 3 maart 2016¹ over de injectie van afvalwater uit mijnbouw kunnen wij u melden dat er in april dit jaar een Europees richtsnoer² tot stand is gekomen, dat sterk vergelijkbaar is met de documenten met best beschikbare technieken onder de Richtlijn industriële emissies³. Het Ministerie van EZK is bevoegd gezag voor vergunningverlening bij injectie van afvalwater uit de mijnbouw en betreft dit richtsnoer bij de afgifte van vergunningen. Daarbij worden in lijn met de motie die technieken toegepast die het milieu zo weinig mogelijk belasten. Het onderbrengen hiervan in de richtlijn zou naar verwachting geen milieuwinst opleveren. In de bijlage vindt u tevens het kwartaaloverzicht van lopende EU-dossiers van IenW⁴.

¹ Kamerstuk 21 501-08, nr. 622

² *Best available techniques guidance document on upstream hydrocarbon exploration and production*, DOI:10.2779/607031, 9 april 2019

³ Richtlijn (EU) 2010/75 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Raadsconclusies COP25

In de Raad is na lang onderhandelen een akkoord bereikt over conclusies over de 25^e Conferentie van Partijen (COP25) bij het VN-Klimaatverdrag in Chili eind dit jaar, die op hoofdlijnen de inzet van de EU vormen. De Raadsconclusies gaan onder meer in op de recent verschenen rapporten van het wetenschappelijk klimaatpanel van de VN (IPCC) over de impact van klimaatverandering op oceanen en de cryosfeer en over klimaatverandering en landgebruik.

Het voornaamste discussiepunt was de wijze waarop de EU tijdens de COP25 over haar voor volgend jaar geplande update van de nationaal bepaalde bijdrage (NDC) voor 2030 zou communiceren. Nederland en andere gelijkgezinde lidstaten hebben daarbij ingezet op het opnemen van een signaal dat de EU in 2020 zijn NDC voor 2030 onder de Overeenkomst van Parijs zal aanscherpen. Bij een groep lidstaten was er weerstand om een zinsnede op te nemen die op dit moment als een ophoging van het doel voor 2030 geïnterpreteerd zou kunnen worden. Wel kon er overeenstemming worden bereikt over het benadrukken van de noodzaak van aanvullende klimaatactie van alle partijen, mede in het licht van het IPCC-rapport over 1,5 °C, ondanks aanvankelijke bezwaren vanuit dezelfde lidstaten tegen het noemen van dit rapport. Mede door de inzet van Nederland is het bovendien gelukt om het onderwerp internationale marktmechanismen in de onderhandelingen (Artikel 6 van de Overeenkomst van Parijs), waarover partijen in Chili tot een akkoord hopen te komen, aan te scherpen. Hierdoor kan de integriteit van het toekomstige systeem beter worden gewaarborgd.

Langetermijnstrategie voor klimaat

De Raad hield een beleidsdebat over de Commissiemededeeling voor een strategische langetermijnvisie voor een klimaatneutrale economie, die op 28 november 2018 is gepubliceerd en die de afgelopen maanden in bijna alle Raadsformaties is besproken. Estland kondigde aan sinds kort ook klimaatneutraliteit voor 2050 te kunnen ondersteunen, waardoor het aantal landen dat hier nog moeite mee heeft, is gedaald tot drie (Hongarije, Polen, Tsjechië). Verschillende keren werd gemeld dat de tijd rijp is dat de Europese Raad eind dit jaar hier een besluit over neemt. Daarnaast werd vanuit verschillende gelijkgezinde landen aangegeven dat dit ook moet leiden tot een ophoging van het doel voor 2030.

Uit de beleidsdiscussie kwam naar voren dat de klimaattransitie evenwichtig en sociaal dient te zijn, waarbij het van belang is om burgers en bedrijven mee te krijgen en hen daarbij te assisteren. Met name de Oost-Europese landen refereerden in dat kader veelvuldig naar het *Just Transition Fund*, dat vanuit de nieuwe Commissie is voorgesteld. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met de regionale en economische verschillen in de verschillende lidstaten.

Nederland pleitte er voor dat de EU het eerste klimaatneutrale continent ter wereld dient te worden. Van belang daarbij zijn voldoende klimaatfinanciering en het klimaatconform maken van de overige middelen in het meerjarig financieel Kader. Ook andere, met name gelijkgezinde landen, ondersteunden deze oproep. Daarbij refereerden verschillende lidstaten aan onderdelen van de *Green Deal* van de nieuwe Commissie om de nieuwe ambitie in het financieel-economische systeem te integreren. Nederland bracht verder op dat een aanscherping van het emissiehandelssysteem ETS noodzakelijk is, maar ook de andere richtlijnen die daaraan kunnen bijdragen, zoals strengere voertuigen- en productennormen en de inspanningenverdeling over lidstaten in de non-ETS sectoren. Deze opvatting werd door veel lidstaten ondersteund en opgebracht.

Raadsconclusies 8^e milieuactieprogramma

De Raad nam zonder wijzigingen de conclusies aan, die de wensen van de Raad voor het volgende milieuactieprogramma (MAP) voor 2021–2030 aangeven. Het 7^e MAP loopt eind 2020 af, en het formuleren van een MAP is een verdragsverplichting. Lidstaten benadrukten hierbij het belang en de meerwaarde van het 7^e MAP en riepen op tot een snelle publicatie van het 8^e MAP zodat er geen gat tussen beide programma's ontstaat. Enkele lidstaten riepen de Commissie daarbij op om spoedig de openstaande acties uit het 7^e MAP te realiseren, waaronder specifiek de *non-toxic environment strategy*.

Nederland riep met enkele anderen specifiek op tot een hoog ambitieniveau met concrete en meetbare doelen, en coherentie met aanpalende beleidsterreinen met inachtneming van de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's), en tot een MAP dat samenhangt met de aangekondigde *Green Deal*. Enkele lidstaten vroegen daarnaast om vaststelling van het programma door zowel de Raad als het EP en meer aandacht voor de implementatie van het programma.

Raadsconclusies circulaire economie

De Raad heeft conclusies over de toekomst van circulaire economie aangenomen. Nederland en enkele andere lidstaten riepen de Commissie op spoedig met een bijpassend strategisch actieplan te komen. Daarnaast werd door een grote groep lidstaten, Nederland inclusief, benadrukt dat EU-actie op circulaire economie integraal aangepakt moet worden. Zeker met het oog op de verwachte *Green Deal* van de Commissie benadrukten lidstaten het verband tussen klimaat en circulaire economie. Vele lidstaten benadrukten daarnaast dat circulaire economie naast economische voordelen ook belangrijke voordelen zal hebben op andere beleidsterreinen zoals biodiversiteit.

Nederland heeft met enkele andere lidstaten de Commissie opgeroepen snel met een integrale aanpak van textiel te komen inclusief ecodesign en uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Nederland en Frankrijk wezen eveneens op hun gezamenlijk initiatief voor een Europees Plastic Pact, waar ter plekke een aantal lidstaten positief op reageerden. Nederland heeft tevens alle lidstaten tezamen opgeroepen meer te investeren in hoogwaardige recycling. Er was ook een groep lidstaten die benadrukte dat het huidige ambitieniveau – en ambitieverhoging – gepaard moet gaan met een bijpassend financieel raamwerk voor implementatie.

De Commissie gaf aan dat zij de conclusies verwelkomt en deze ziet als een duidelijke boodschap richting de EU waar het gaat om circulaire economie, die de nieuwe Commissie mee zal moeten nemen in de *Green Deal*. Daarnaast benadrukte de Commissie dat een actieplan voor de circulaire economie zich in het bijzonder zal richten op de meeste impactvolle sectoren zoals textiel en bouw, en het belang van een integrale aanpak over meerdere beleidsterreinen. Het is aan de nieuwe Commissie om hier verdere invulling aan te geven.

Diversen

Versterken EU-acties om wereldwijd bossen te beschermen en herstellen

De Commissie gaf een korte presentatie van haar recente mededeling⁵ waarin ze oproept tot meer EU-actie wereldwijd om bossen te beschermen en herstellen. Het voorzitterschap gaf aan Raadsconclusies

⁵ BNC-fiche: Kamerstuk 22 112, nr. 2826

op dit onderwerp te willen opstellen voor het einde van het jaar, die naar verwachting in de Landbouw- en Visserijraad zullen worden behandeld. Een grote groep lidstaten waaronder Nederland verwelkomde de mededeling en de aangekondigde Raadsconclusies, en onderstreepten het belang van bossen en de urgentie van vervolgstappen tegen mondiale ontbossing. Nederland vroeg specifiek aandacht voor het bevorderen van duurzame consumptiepatronen en producten uit ontbossingsvrije toeleveringsketens.

Transitie naar een vloot van nulemissievoertuigen

Denemarken deed een oproep aan de Commissie om een strategie te ontwikkelen richting een volledige Europese vloot van nulemissievoertuigen. Een grote groep West-Europese lidstaten, waaronder Nederland, steunde deze oproep. Een aantal Oost-Europese lidstaten vroeg aandacht voor tweedehands diesels uit West-Europa, voor de samenhang met andere transportmodaliteiten, en voor de betaalbaarheid van de transitie met inachtneming van nationale omstandigheden. Enkele lidstaten riepen daarbij op tot een Europees verbod op de verkoop van dieselauto's per 2040. De Commissie gaf aan dat nationale verboden, zoals bijvoorbeeld om per 2030 geen nieuwe brandstofauto's te verkopen, tegen de interne marktregels zijn, maar wel zeer effectief. De nieuwe Commissie zal voorzichtig moeten kijken naar de mogelijke maatregelen.

Verordening voor typegoedkeuring van voertuigen (Euro 5 en 6)

Het voorzitterschap gaf, evenals bij de Raad voor Concurrentievermogen op 26 september 2019, informatie over de voortgang van onderhandelingen in Raadswerkgroepen over het voorstel tot herziening van de verordening voor typegoedkeuringseisen⁶. Dit voorstel was eerder als gedelegeerde handeling vastgesteld door de Commissie, maar het Hof van Justitie heeft dit onwettig gevonden⁷. De Commissie en het voorzitterschap streven er daarom naar zo snel mogelijk de huidige afspraken in een verordening vast te leggen. Nederland en enkele andere lidstaten gaven aan dat schone lucht en de gezondheid van burgers voorop staan, en dat de zogenaamde conformiteitsfactoren zo snel mogelijk verlaagd moeten worden op basis van het meest recente wetenschappelijke inzicht. Een andere groep lidstaten wil juist zo snel mogelijk de verordening vaststellen met de huidige conformiteitsfactoren om de automobielsector zekerheid te geven.

Verordening voor een taxonomie voor duurzame financiering

Enkele lidstaten gaven informatie over hun zorgen over de bereikte algemene oriëntatie op de taxonomie voor duurzame financiering⁸ waarbij nucleaire energie niet is uitgesloten van de lijst investeringen die als duurzaam aangemerkt kunnen worden. Een enkele lidstaat had daarbij ook zorgen dat er onvoldoende onderscheid tussen afvalverbranding en *waste-to-energy* is in het voorstel, waarbij de laatste als duurzaam aangemerkt zou moeten worden. Een andere groep lidstaten gaf juist aan dat de taxonomie technologie-neutraal moet zijn en daarbij niet specifieke technieken moet uitsluiten, mede in het licht van het soevereine recht van lidstaten om de eigen energiemix te bepalen. Dit wetgevingsdossier wordt primair behandeld in de Ecofin Raad.

⁶ BNC-fiche: Kamerstuk 22 112, nr. 2817

⁷ ECLI:EU:T:2018:927

⁸ BNC-fiche: Kamerstuk 22 112, nr. 2654

Terugkoppeling COP18 CITES, Geneve 17-28 augustus

Het voorzitterschap en de Commissie gaven een terugkoppeling van de EU-inzet op en de resultaten van COP18 van de internationale conventie over de handel in beschermde dier- en plantensoorten (CITES), die gehouden werd in Genève van 17-28 augustus. Tijdens de COP18 zijn besluiten genomen over de beschermingsstatus van bedreigde plant- en diersoorten die internationaal gelden bij handel in deze soorten, alsmede over een groot aantal uitvoeringsaspecten. De uitkomsten zijn in lijn met de doelstellingen van de EU en haar lidstaten. Alle door de EU (mede-)ingediende voorstellen zijn aangenomen, in de meeste gevallen in consensus.

Aankondiging 7^e high-level dialoog China-Europa Water Platform

Portugal nodigde ten slotte de aanwezige ministers uit voor het 7^e «High-Level Dialogue Conference» van het Chinees-Europees Waterplatform in Guimarães van 6-9 november 2019.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven – Van der Meer

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes